

Ohje sivutoimiluvan/-ilmoituksen tekemiseen

Sivutoimella tarkoitetaan lain mukaan virkasuhdetta, palkattua työtä tai pysyväisluonteista tehtävää, josta viranhaltijalla/työntekijällä on oikeus kieltäytyä sekä ammatin, elinkeinon ja liikkeen harjoittamista.

Viranhaltijoita koskeva sivutoimilupa- ja sivutoimi-ilmoitusmenettely

Jokainen Pohjanmaan hyvinvointialueen viranhaltija on velvollinen hakemaan sivutoimilupaa tai ilmoittamaan sivutoimistaan ilman erillistä pyyntöä. Viranhaltijalla voi olla vain yksi päätoimi. Muut toimet ovat sivutoimia, joista tehdään joko

- Sivutoimilupahakemus, jos sivutoimen harjoittaminen edellyttää virka-ajan käyttämistä esim. klo 8-16. Mikäli päätoimen työaika käytetään sivutoimen harjoittamiseen, ajasta ei makseta palkkaa ja viranhaltija leimaa itsensä ulos
- Sivutoimi-ilmoitus, jos työskentely tapahtuu iltaisin, viikonloppuisin tai lomalla eli muulloin kuin päätoimen työajalla.

Sivutoimena ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka kilpailevana toimintana ilmeisesti vahingoittaa työnantajaa. Harkittaessa sivutoimiluvan myöntämistä on otettava huomioon, että viranhaltija ei saa sivutoimen vuoksi tulla esteelliseksi tehtävässään. Sivutoimi ei myöskään saa vaarantaa luottamusta tasapuolisuuteen tehtävän hoidossa tai muutenkaan haitata tehtävän asianmukaista hoitamista. Työnantaja voi viranhaltijaa kuultuaan kieltää sivutoimen vastaanottamisen, jos sen hoitaminen haittaa virkatehtävien suorittamista tai viranomaisen toimintaa muutoin.

Sivutoimilupa (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 304/2003 § 18)

Sivutoimilupa voidaan myöntää vain poikkeuksellisista ja hyvin perustelluista syistä. Jos sivutoimi edellyttää työajan käyttämistä sivutoimeen kuuluvien tehtävien suorittamiseen, on siihen saatava sivutoimilupa. Sivutoimilupaa anotaan ennen sivutoimen aloittamista. Sivutoimiluvan myöntämisestä ja sivutoimiluvan peruuttamisesta päättävät hyvinvointialuejohtaja, resurssi- ja pelastusjohtaja ja hallintojohtaja, kukin omalla henkilöstölinjallaan. Lupaan liitetään lähiesimiehen lausunto. Epääminen on perusteltava. Lupa annetaan enintään yhden vuoden määräajaksi. Lupa voidaan peruuttaa, jos siihen on perusteltu syy.

Sivutoimi-ilmoitus

Muusta sivutoimesta (ei edellytä työajan käyttöä) viranhaltijan on tehtävä ilmoitus palvelussuhteeseen ottavalla viranomaiselle.

Sivutoimi-ilmoitus tehdään lähimmälle esimiehelle.

Sivutoimilupaa tai sivutoimi-ilmoitusta ei tarvita, jos kyseessä on satunnainen, kertaluonteinen tehtävä (esim. yksittäinen vierailuluento) tai yhdistysten luottamustoimi.

Sivutoimilupahakemus ja sivutoimi-ilmoituslomake löytyy Almasta.

Menettelytavat sivutoimiluvan hakemisessa ja ilmoituksen tekemisessä

- 1) viranhaltija täyttää sivutoimilupahakemus/-ilmoituslomakkeen Almassa
- 2) lähiesimies antaa lausunnon sivutoimilupa -asiassa
- 3) päättävä viranhaltija tekee sivutoimiluvasta päätöksen

Sivutoimiluvat on haettava vuosittain ja ilmoitukset on tehtävä joka kolmas vuosi.

Viranhaltijalaki 18 § Sivutoimi ja kilpaileva toiminta

Sivutoimella tarkoitetaan virkasuhdetta, palkattua työtä ja pysyväisluonteista tehtävää, joista viranhaltijalla on oikeus kieltäytyä, sekä ammatin, elinkeinon ja liikkeen harjoittamista.

Viranhaltija ei saa ottaa vastaan eikä pitää sellaista sivutoimintaa, joka edellyttää työajan käyttämistä sivutoimeen kuuluvien tehtävien hoitamiseen, ellei työnantaja hakemuksesta myönnä siihen lupaa. Lupa voidaan antaa myös määrääjäksi ja rajoitettuna. Lupa voidaan peruuttaa, kun siihen on syytä. Viranhaltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen peruuttamista.

Harkittaessa sivutoimiluvan myöntämistä on otettava huomioon, että viranhaltija ei saa sivutoimen vuoksi tulla esteelliseksi tehtävässään. Sivutoimi ei myöskään saa vaarantaa luottamusta tasapuolisuuteen tehtävän hoidossa tai muutenkaan haitata tehtävän asianmukaista hoitamista. Sivutoimena ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka kilpailevana toimintana ilmeisesti vahingoittaa työnantajaa.

Viranhaltija ei saa virkasuhteen kestäessä ryhtyä kilpailevan toiminnan valmistelemiseksi sellaisiin toimenpiteisiin, joita 3 momentissa säädetty huomioon ottaen ei voida pitää hyväksyttävänä.

Muusta kuin 2 momentissa tarkoitettusta sivutoimesta viranhaltijan on tehtävä ilmoitus työnantajalle. Työnantaja voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi kieltää tällaisen sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen 3 momentissa säädetyllä perusteella.

Työsopimussuhteisia koskeva menettely

Työntekijällä ei työ sopimuslain perusteella ole samanlaista velvollisuutta ilmoittaa sivutoimistaan kuin viranhaltijalla on kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain perusteella. Työsopimuslaki kuitenkin kieltää työ sopimussuhteisilta kilpailevan toiminnan. Näin ollen työntekijöiden oletetaan tietävän ja tunnistavan sen, mikä on kilpailevaa toimintaa ja siten laissa kiellettyä. Lainvastainen toiminta on sanktioitavaa.

Työsopimuslain mukaan työntekijä ei saa tehdä toiselle sellaista työtä, joka huomioon ottaen työ luonne ja asema ilmeisesti vahingoittaa hänen työnantajaansa työsuhteissa noudatettavan hyvän tavan vastaisena kilpailutekona. Sivutyö ei siis saa olla kilpailevaa päätyösuhteen kanssa, eikä sivutyö saa yleisestä lojaliteettivelvoitteesta johtuen olennaisesti haitata päätyösuhteen velvoitteiden täyttymistä.

Tällainen haitta voisi näkyä esim. työntekijän väsymyksenä tai tulojen heikentymisenä. Vaikka työntekijän ei tarvitse pyytää työnantajaltaan lupaa sivutoimen vastaanottamiselle, on hänen kuitenkin itse arvioitava tilanne ja huolehdittava siitä, ettei sivutoimi aiheuta työnantajalle vahinkoa.

Työsopimussuhteisilta ei oteta vastaan sivutoimi-ilmoituksia ellei sivutoimi liity työnantajan toimialaan. Jos työntekijä on ryhtymässä sellaiseen toimintaan, jota voitaisiin pitää kilpailutekona, pitää asiasta tehdä työnantajalle sivutoimi-ilmoitus.

Työsopimussuhteisen työntekijän tulee tehdä sivutoimilupahakemus, jos sivutoimen harjoittaminen edellyttää työajan käyttämistä esim. klo 8-16. Mikäli päätoimen työaika käytetään sivutoimen harjoittamiseen, ajasta ei makseta palkkaa ja työntekijä leimaa itsensä ulos. Luvan yhteydessä päättävä viranomaisen ja työntekijä käyvät läpi sivutoimen hoitoon vaadittavan ajan ja sen vaikutuksen palkkaukseen.

Sivutoimilupahakemus ja sivutoimi-ilmoituslomake löytyy Almasta.

Työsopimuslaki 3 luku 3§ Kilpaileva toiminta

Työntekijä ei saa tehdä toiselle sellaista työtä tai harjoittaa sellaista toimintaa, joka huomioon ottaen työn luonne ja työntekijän asema ilmeisesti vahingoittaa hänen työnantajaansa työsuhteissa noudatettavan hyvän tavan vastaisena kilpailutekona.

Työntekijä ei saa työsuhteen kestäessä ryhtyä kilpailevan toiminnan valmistelemiseksi sellaisiin toimenpiteisiin, joita 1 momentissa säädetty huomioon ottaen ei voida pitää hyväksyttävänä. Työnantaja, joka ottaa työntekijäksi sellaisen henkilön, jonka tietää olevan 1 momentin perusteella estynyt ryhtymästä työhön, vastaa työntekijän ohella aikaisemmalle työnantajalle aiheutuneesta vahingosta.